

Vegårshei kommune

Årsbudsjett 2024

Økonomiplan 2024-2027

Statsforvalter Gina Lund

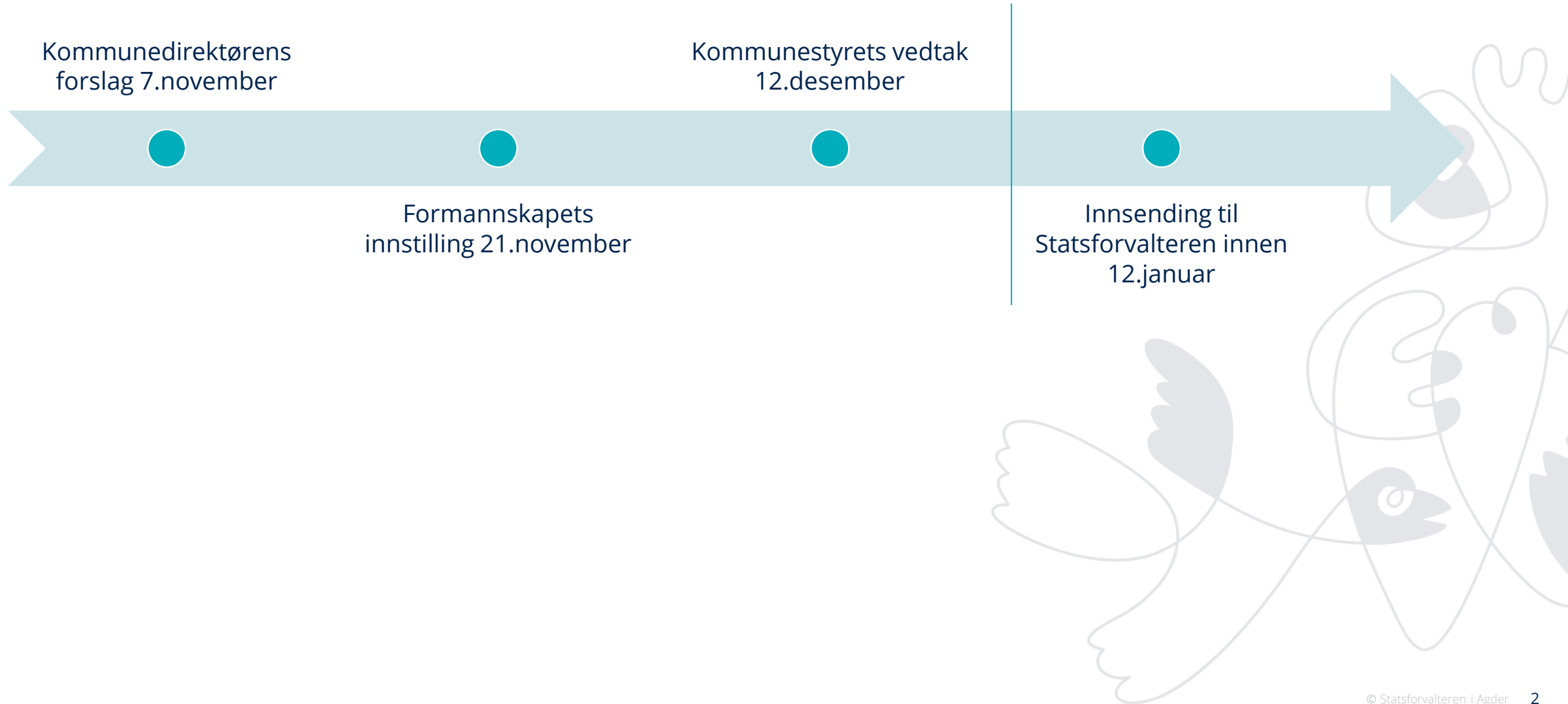
Statsforvalteren i Agder

07.11.2023

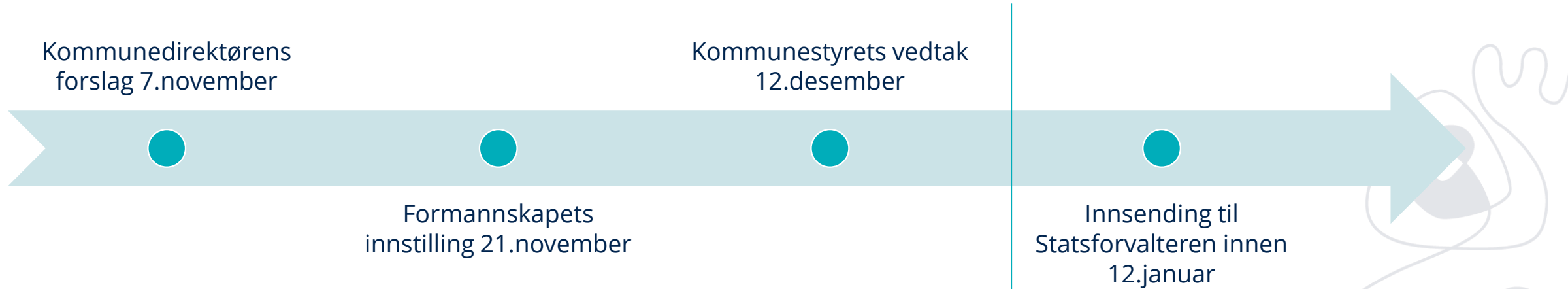

Tidslinje årsbudsjett 2024/øk.plan 2024-2027

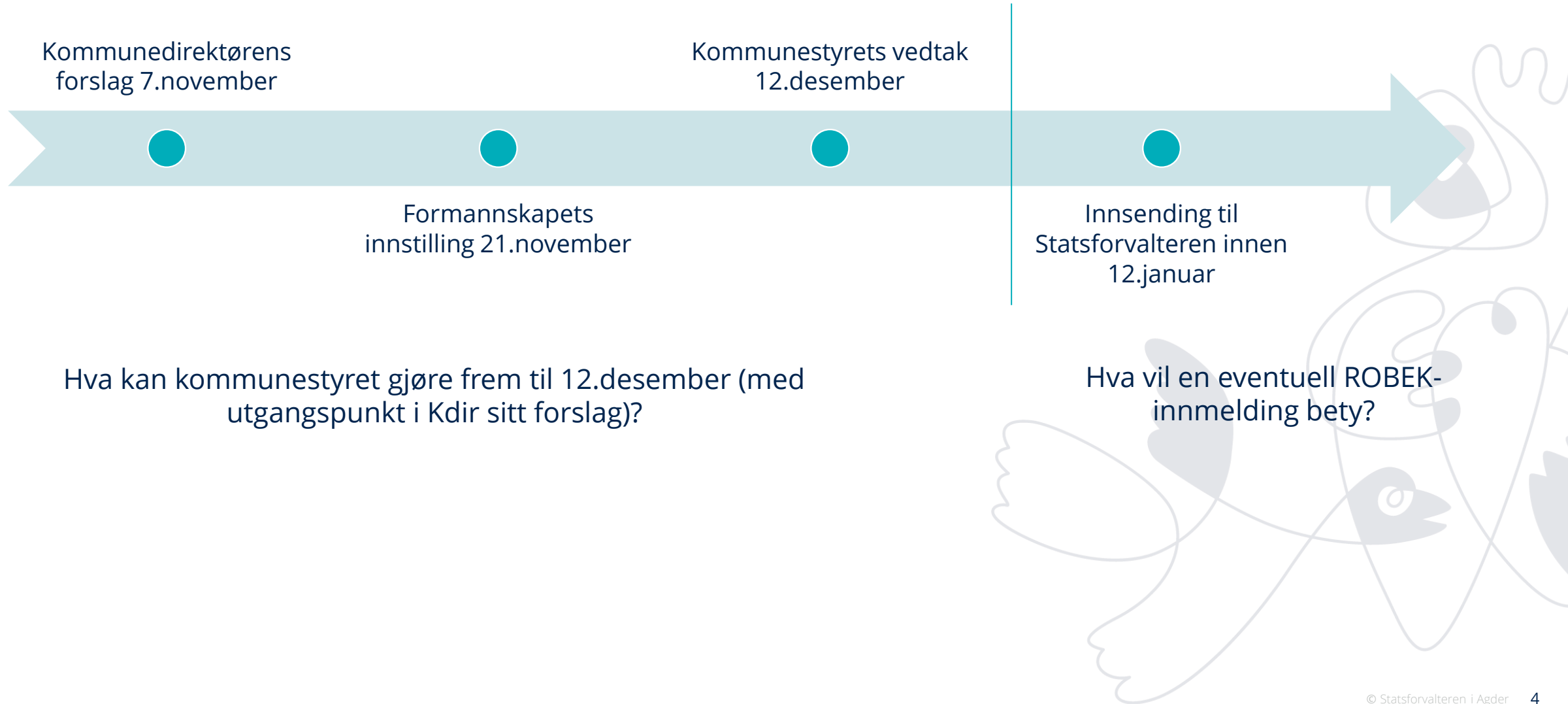
Tidslinje årsbudsjett 2024/øk.plan 2024-2027

Hva kan kommunestyret gjøre frem til 12.desember (med utgangspunkt i Kdir sitt forslag)?

Tidslinje årsbudsjett 2024/øk.plan 2024-2027

Innholdsmessige krav til budsjett og økonomiplan

Kommuneloven § 14-4, 3. ledd:

«Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i **balanse** og være **realistiske, fullstendige og oversiktlige**».

Balansekravet

Kravet til balanse i kommuneloven § 14-10:

«All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler».

=> Årsbudsjettet og økonomiplanen skal for hvert år i perioden ha 0 i «bunnlinje».

Dvs. nederste linje i «bevilgningsoversikt drift» eller økonomisk oversikt drift, etter art»

Bruk av disposisjonsfond	-	1 412 045	-	-	21 598	-	416 802	-	4 528 611
Dekning av tidligere års merforbruk		-	-	-	-	-	-	-	-
SUM DISP. ELLER DEKNING AV NTO DRIFTSRES.	-	1 999 765	369 475	493 585	287 294	-	3 617 664		
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR		-	-	-	-	-	-		

(tall fra Økonomiplan 2023-2026 Vegårshei kommune)

«Uspesifiserte innsparinger»

«Innmelding etter bokstav a eller b skal altså skje når det foreligger et merforbruk på bunnlinjen».

«I tillegg skal innmelding også skje dersom budsjettet eller økonomiplanen er saldert med *uspesifisert innsparing*. Krav til innsparinger/utgiftsreduksjoner som kommunestyret vedtar for å kunne oppnå en plan eller et budsjett i balanse, må **fordeles på de enkelte tjenesteområdene og trekke ned de ulike bevilgningene etter kommunestyrets prioritering**».

(fra departementets presiseringsbrev).

Eks: fra Økonomiplan 2023-2026 Vegårshei kommune:

Tjenesteområder/budsjettområder:
10 Kommunedirektør og stab
12 IKT-kostnader
14 Tilskuddsordninger
16 Fellesutgifter til fordeling
20 Enhet oppvekst
42 Barnevern
50 Enhet helse og mestring
60 Enhet samfunn og infrastruktur
70 Politisk aktivitet og valg
90 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger

Økonomisk oversikt drift jf. § 5-4.2	Reg budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
10 Kommunedirektør og stab					
Driftsinntekter	-216 175	-180 108	-180 108	-180 108	-180 108
Driftsutgifter	8 306 309	9 362 039	9 410 482	9 410 277	9 410 277
Netto	8 090 134	9 181 931	9 230 374	9 230 169	9 230 169

Realismekravet

Kravet til realisme innebærer at «de enkelte bevilgninger og de inntektsrammer budsjettet bygger på, skal være ført opp ut fra hva som kan påregnes».

Inntektssiden:

Er i stor grad eksternt bestemt gjennom inntektssystemet for kommunene (kfr. egen prognose i statsbudsjettet). Avvik/endringer ift. prognosen i statsbudsjettet må kunne begrunnes.

Utgiftssiden:

«Utgiftssiden i større grad være opp til kommunen å bestemme. Vurderingen av realismekravet for utgiftsnivået vil i større grad måtte bero på skjønn, men hva som vil være tilstrekkelige utgiftsrammer innenfor det enkelte tjenesteområde, vil være vanskelig å bedømme».
(utdrag fra presisering fra departementet i sak 04/2813).

Det er kommunestyrets ansvar å påse at årsbudsjettet og økonomiplanen er realistisk.

ROBEK-kriteriene a og b

Vilkårene for registrering i ROBEK (kommuneloven § 28-1) er «objektive kriterier»:

Innmelding:

«Departementet skal føre et register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK) over alle kommuner og fylkeskommuner hvor minst ett av følgende forhold har inntruffet:

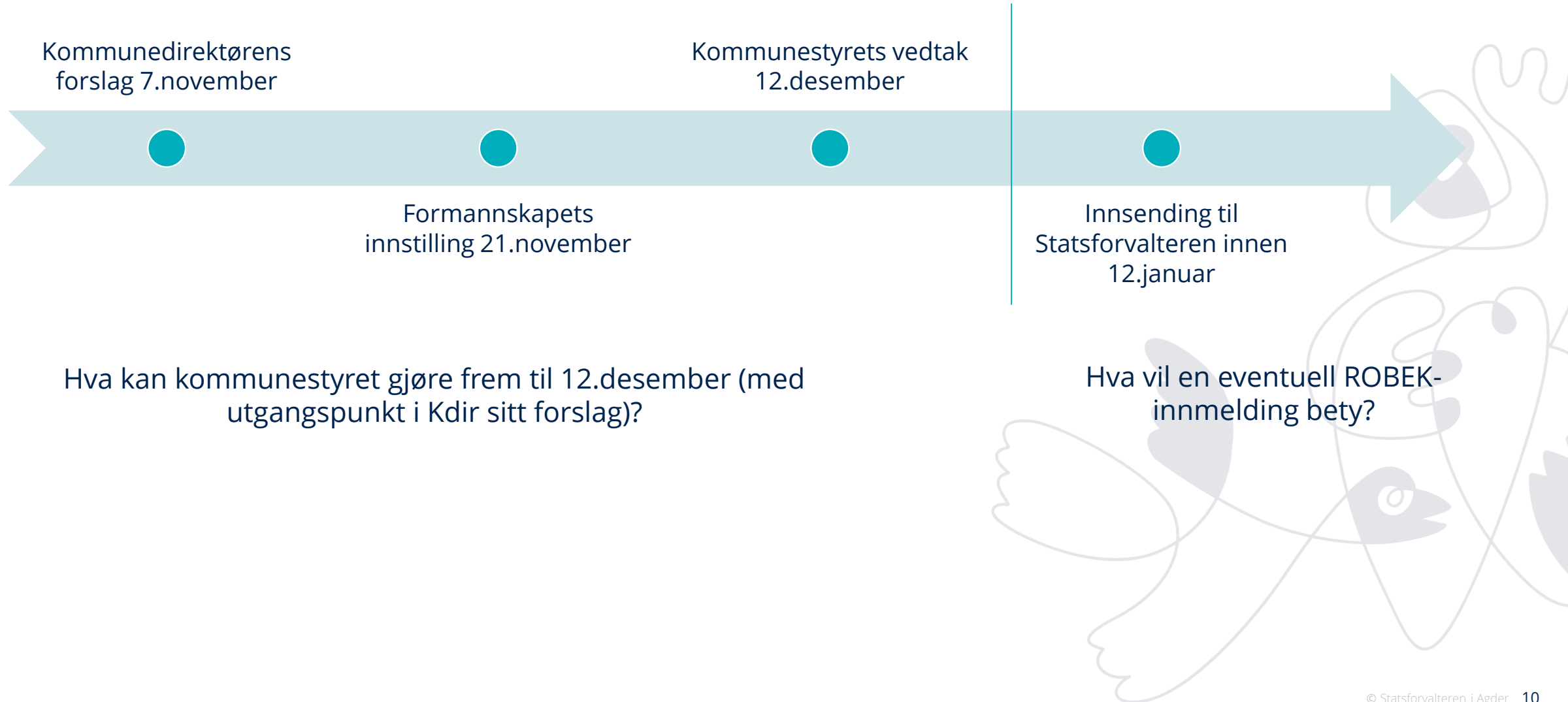
- a) Driftsbudsjettet er vedtatt med et merforbruk.
- b) Driftsdelen i økonomiplanen er vedtatt med et merforbruk».

Utmelding:

En kommune som er registrert i ROBEK på grunn av et årsbudsjett eller en økonomiplan i ubalanse, vil bli meldt ut dersom årsbudsjettet eller økonomiplanen for påfølgende år er vedtatt i balanse.

Tidslinje årsbudsjett 2024/øk.plan 2024-2027

Lovlighetskontroll av vedtak om årsbudsjett

§ 28-3, 1.ledd:

«Departementet skal kontrollere lovligheten av vedtak om årsbudsjett truffet av kommuner eller fylkeskommuner som er ført inn i ROBEK-registeret».

Ved lovlighetskontroll, tar departementet (statsforvalteren) stilling til om vedtaket:

- a) har et lovlig innhold (**bl.a. at budsjettet tilfredsstiller kravene til balanse, realisme, fullstendighet og oversiktlig**het)
- b) er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak (**at budsjettet er vedtatt av riktig organ**)
- c) har blitt til på lovlig måte (**om budsjettprosessen har fulgt lovens formelle krav**)

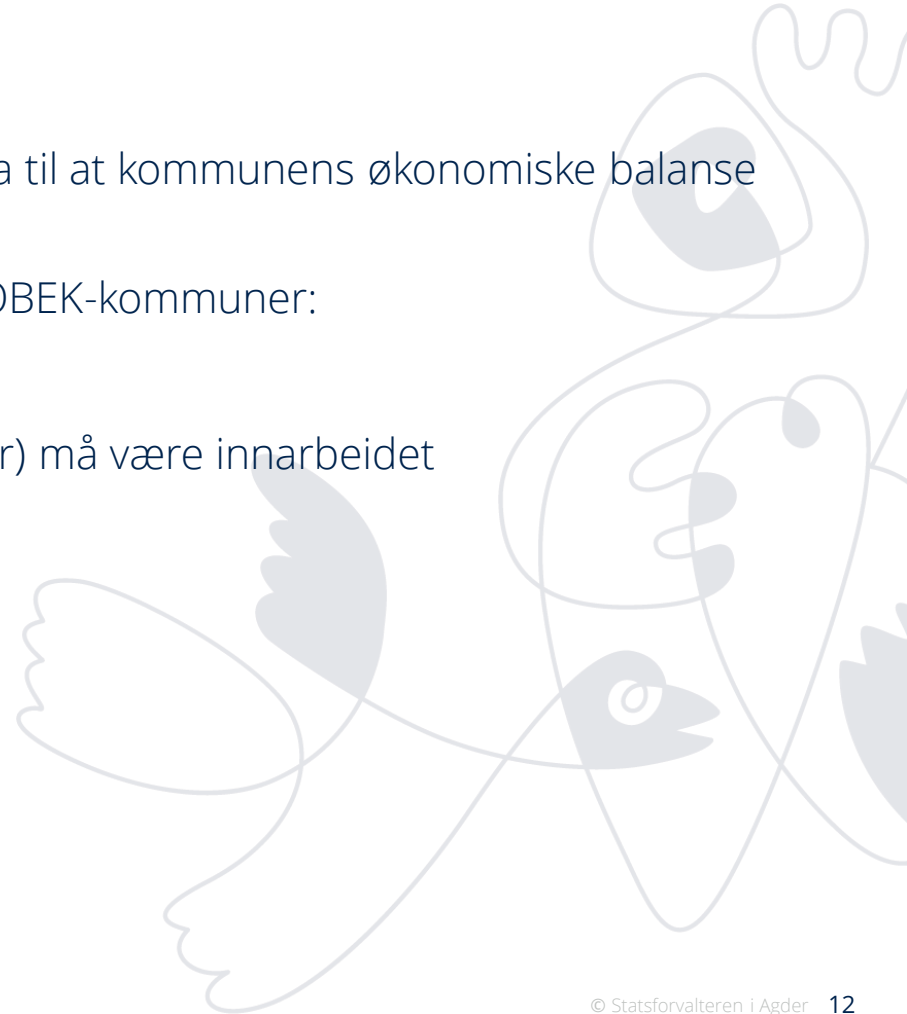
Vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler skal godkjennes

Statsforvalteren skal sette en øvre ramme for nye låneopptak for budsjettåret.

Lånegodkjenningen skal gjøres «under hensyn til kommunens økonomi og bidra til at kommunens økonomiske balanse gjenoprettes».

Videre er Statsforvalterens prinsipielle syn på godkjenning av låneopptak for ROB EK-kommuner:

- Kommunen må unngå opptak av lån som bidrar til å øke driftsutgiftene.
- Konsekvensene av låneopptakene (renter og avdrag samt driftskonsekvenser) må være innarbeidet
- Kommunen vil normalt få godkjent låneopptak knyttet til:
  - Fullføring/avslutning av allerede påbegynte prosjekter
  - Investeringer som er selvfinansierende
  - Startlån
  - Låneopptak som er nødvendige for å oppfylle statlige pålegg

Kommunestyret skal vedta tiltaksplan

Kommuneloven § 28-4:

«Kommunestyret eller fylkestinget skal fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse».

- Må forstås som en aktivitetsplikt for kommunestyret
- Markerer kommunestyrets ansvar for å ta eierskap til egne utfordringer og nødvendige grep for å få kommunen ut av ubalansen
- Tiltaksplanen skal spesifisere konkrete tiltak for å gjenopprette økonomisk balanse
- Tiltaksplanen kan inngå i økonomiplanen og årsbudsjettet
- Tiltaksplanen skal vedtas **senest 30.juni** (sendes Statsforvalteren til orientering)

(fra lovproposisjonen til ny kommunelov (prop.46L, side 239))

Tildeling av skjønnsmidler skal knyttes til tiltaksplanen

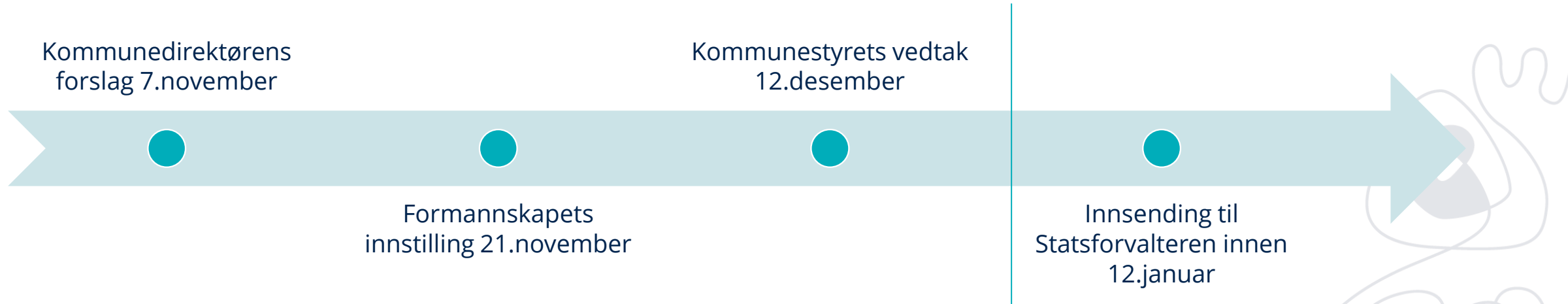
Fra retningslinjer for skjønnsfordelingen punkt 3.3:

«Statsforvalteren skal legge til grunn at det er opp til det enkelte kommunestyre å fastsette hvilke tiltak som skal iverksettes for å oppnå økonomisk balanse».

- Skjønnsmidler til kommuner i ROBEK, skal alltid knyttes opp til en tiltaksplan:
- Kommuner som ikke iverksetter tiltak for å gjenopprette økonomisk balanse, kan ikke tildeles skjønnsmidler

Oppsummering

Hva kan kommunestyret gjøre frem til 12.desember (med utgangspunkt i Kdir sitt forslag)?

Oppsummering

Hva kan kommunestyret gjøre frem til 12.desember (med utgangspunkt i Kdir sitt forslag)?

Rammereduksjoner («innsparingstiltak»), må som et minimum være fordelt ut på de enkelte tjenesteområdene (budsjettområdene).

Oppsummering

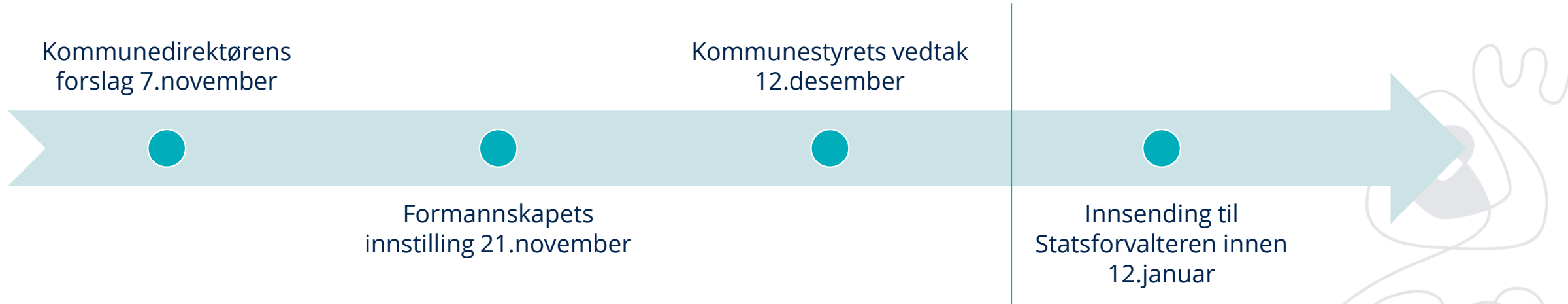
Hva kan kommunestyret gjøre frem til 12.desember (med utgangspunkt i Kdir sitt forslag)?

Rammereduksjoner («innsparingstiltak»), må som et minimum være fordelt ut på de enkelte tjenesteområdene (budsjettområdene).

Hva vil en eventuell ROBEK-innmelding bety?

Oppsummering

Hva kan kommunestyret gjøre frem til 12.desember (med utgangspunkt i Kdir sitt forslag)?

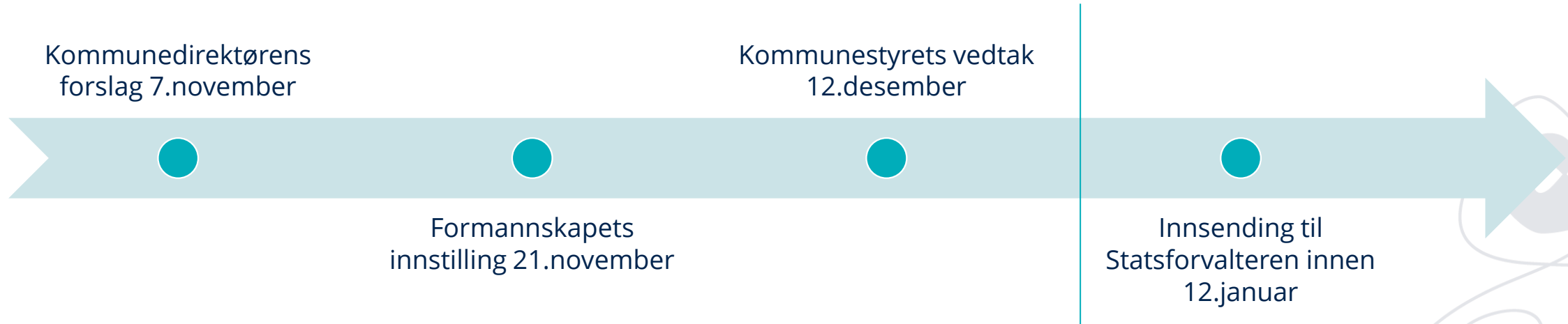
Rammereduksjoner («innsparingstiltak»), må som et minimum være fordelt ut på de enkelte tjenesteområdene (budsjettområdene).

Hva vil en eventuell ROBEK-innmelding bety?

- Lovlighetskontroll av budsjettet
- Låneopptak må godkjennes
- Kommunen må vedta tiltaksplan
- Skjønnsmidler skal knyttes til tiltaksplanen

Oppsummering

Hva kan kommunestyret gjøre frem til 12.desember (med utgangspunkt i Kdir sitt forslag)?

Rammereduksjoner («innsparingstiltak»), må som et minimum være fordelt ut på de enkelte tjenesteområdene (budsjettområdene).

«Statsforvalteren skal legge til grunn at det er opp til det enkelte kommunestyre å fastsette hvilke tiltak som skal iverksettes for å oppnå økonomisk balanse».

Hva vil en eventuell ROBEEK-innmelding bety?

- Lovlighetskontroll av budsjettet
- Låneopptak må godkjennes
- Kommunen må vedta tiltaksplan
- Skjønnsmidler skal knyttes til tiltaksplanen

Mer informasjon

Lovproposisjon kommuneloven fra 2018 (prop 46 L (2017-2018)): [Prop. 46 L \(2017-2018\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Temaside om ROBEK: [Register om betinget godkjenning og kontroll \(ROBEK\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Presiseringsbrev fra departementet om inn- og utmeldinger av ROBEK: [ROBEK – Nye regler om statlig kontroll med kommuner med økonomisk ubalanse - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Retningslinjer for skjønnstildelingen: [retningslinjer-for-skjonnstildelingen-2023.pdf \(statsforvalteren.no\)](https://www.statsforvalteren.no)

Frie inntekter på nett: [Frie inntekter 2024 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)